

Oppdragsgiver: SalMar Farming AS

Rapporttype: Planprogram

Dato: 11.05.2026

Planprogram DETALJREGULERING FOR AKVAKULTUR I ROGNSUND

PLANPROGRAM

DETALJREGULERING FOR AKVAKULTUR I ROGNSUND

Oppdragsnavn	Detaljregulering for akvakultur i Rognsund
Prosjekt nr.	378020670
Mottaker	Alta kommune
Dokument type	Planprogram
Versjon	01
Dato	11.05.2026
Utført av	SYJH og MADOL
Kontrollert av	MADOL og USENOR
Godkjent av	USENOR og SalMar
Forsidefoto	Mefjord, SalMar
Beskrivelse	Planprogram for detaljregulering av nye akvakulturlokaliteter i Rognsundet

INNHOOLD

1.	BAKGRUNN	4
1.1	Forslagsstiller og konsulent	4
1.2	Hensikten med planarbeidet	4
1.3	Krav om konsekvensutredning	5
1.4	Planprogram	6
1.5	Proessen etter vedtatt reguleringsplan	6
2.	BESKRIVELSE AV TILTAKSOMRÅDET	7
2.1	Beliggenhet	7
2.2	Dagens situasjon	8
2.3	Planen/planforslaget	8
2.4	Influensområdet	11
2.5	Alternativer	11
2.6	Nullalternativet	11
2.7	Gjeldende planer, retningslinjer og føringer	12
2.7.1	Statlige retningslinjer, rammer og føringer	12
2.7.2	Regionale føringer	13
2.7.3	Kommunale planer	14
3.	UTREDNINGSTEMA OG -METODIKK	16
3.1	Metodikk for KU, fagutredninger og planbeskrivelse	16
3.1.1	Miljødirektoratets veileder M-1941 for utredning av klima og miljø	16
3.1.2	Statens Vegvesens Håndbok – V712	16
3.1.3	Samlet konsekvens	17
3.1.4	Fagutredninger	18
3.1.5	Planbeskrivelsen	18
3.2	Utredningstema	18
3.3	Risiko- og sårbarhetsanalyse	21
4.	PLANPROSESS, MEDVIRKNING OG FRAMDRIFT	22
4.1	Informasjon og medvirkning	22
4.1.1	Konsultasjonsplikt etter sameloven	22
4.2	Framdriftsplan	22
5.	VEDLEGG	23

1. Bakgrunn

1.1 Forslagsstiller og konsulent

Forslagsstiller

SalMar Farming AS

Kontaktperson: Jens-Vidar Viken

Telefon: 970 16 848

Epost: jens-vidar.viken@salmar.no

Fagkyndig plankonsulent

Rambøll Norge AS, avd. Alta

Kontaktperson: Marie Dølør McDougall

Telefon: 975 87 006

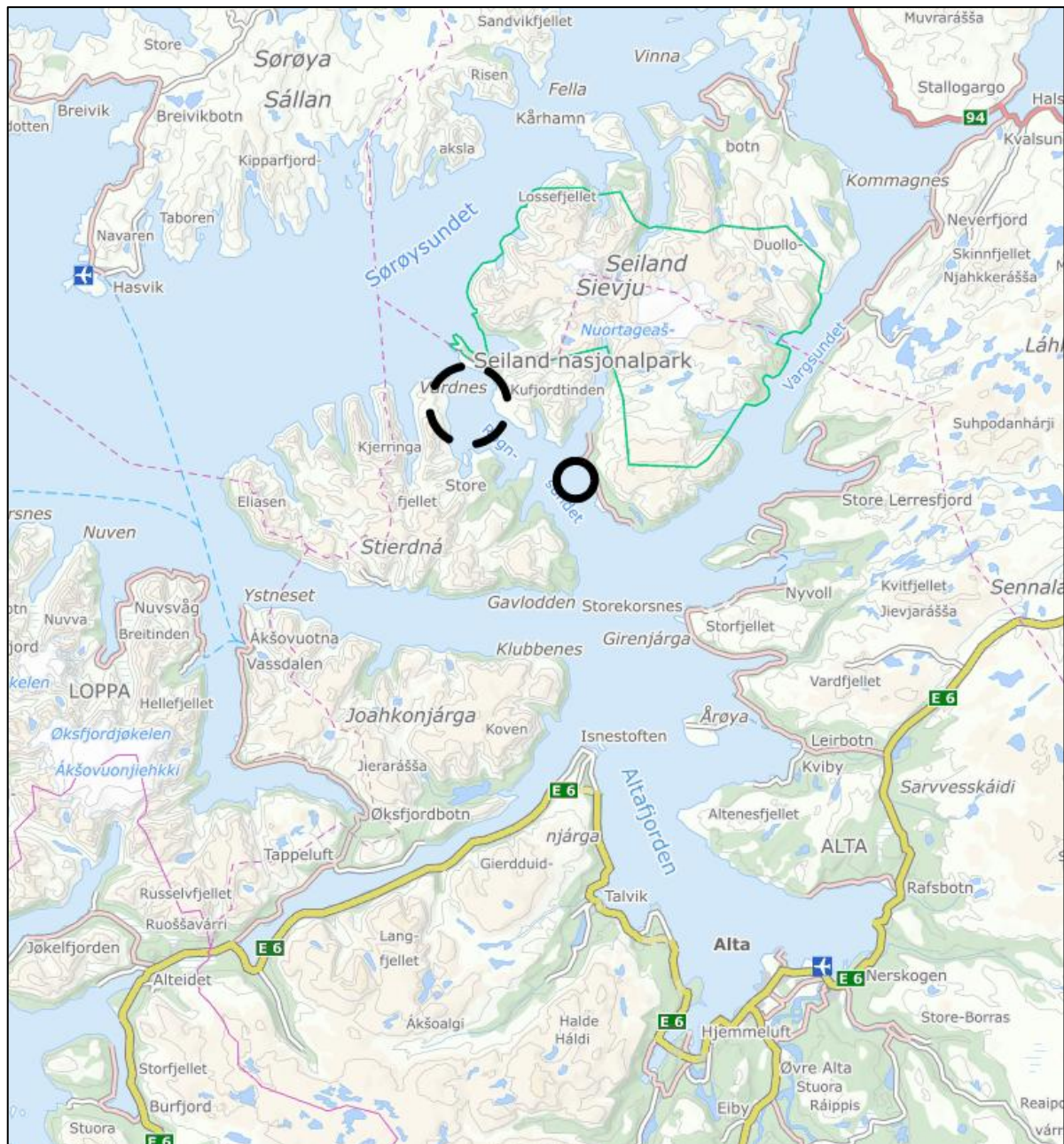
Epost: marie.mcdougall@ramboll.no

1.2 Hensikten med planarbeidet

SalMar Farming AS driver fem akvakulturlokaliteter i Rognsundet i Alta kommune; Pollen (1800 tonn), Store Kvalfjord (3600 tonn), Lille Kvalfjord (2700 tonn), Lille Kufjord (4500 tonn) og Store Kufjord (2700 tonn). På bakgrunn av teknologisk utvikling, fiskehelse og fokus på miljøpåvirkning, ønsker SalMar Farming å endre lokalitetsstrukturen i Rognsundet. Kartlegging av nye lokaliteter gjennom modellering og måling av strøm vil kunne gi kunnskap om i hvilken grad den nye strukturen vil være bedre enn dagens. Ut fra kunnskapen SalMar har i dag, vurderer de at det vil være mulig å produsere samme biomasse i Rognsundet, på færre og bedre lokaliteter. Det i seg selv vil gi en økonomisk effekt gjennom redusert bruk av innsatsfaktorer som båter, flåter, utstyr mm. Selskapet tar på denne bakgrunn initiativ til en detaljreguleringsprosess som tilrettelegger for å fjerne lokaliteter som er mindre egnet med hensyn til blant annet strømforhold, og i stedet satse videre på lokaliteter med en mer framtidsrettet plassering med hensyn til driftsforhold, miljø og fiskehelse. Det overordnede formålet er dermed å legge til rette for bedre plassering av akvakulturlokaliteter i sjø ved å etablere to nye lokaliteter i Rognsundet samtidig som 2-3 mindre egnede lokaliteter kan fjernes. Antallet av SalMars akvakulturanlegg i Rognsundet med tilhørende sidefjorder skal altså ikke øke. De to nye lokalitetene skal etableres innenfor de to sirklene i figuren under, som utgjør varslingsområdene til dette arbeidet. I utgangspunktet er det tenkt plassert ett anlegg innenfor sirkelen i nord og ett anlegg innenfor sirkelen i sør, men forslagsstiller er også åpen for å etablere to anlegg i nord og ingen i sør.

I forbindelse med varsel om oppstart av planarbeidet, og høring av planprogrammet, ønsker SalMar innspill fra beboere, hytteeiere, næringsaktører, fiskere og andre, på en mer nøyaktig plassering av de nye anleggene innenfor sirklene.

Se også kapittel 2.3 under, samt vedlagt planinitiativ, for nærmere beskrivelse av tiltaket og innledende vurderinger om plassering av anleggene.

Figur 1 Oversiktskart over området. Varslingsområder vist med svarte sirkler.

Planinitiativ ble sendt til Alta kommune i september 2025, og kommunen har i planutvalgets møte den 4. desember 2025, sak 50/2025, enstemmig anbefalt oppstart av reguleringsarbeidet, med krav til planprogram. Oppstartsmøte med Alta kommune ble avholdt 22.01.2026, jf. vedlagt oppstartsmøtereferat.

1.3 Krav om konsekvensutredning

Tiltaket er vurdert opp mot Forskrift om konsekvensutredninger, med endringer gjeldende fra 17.01.2026, jf. vurderinger i vedlagt planinitiativ. Det er vurdert at tiltaket faller inn under § 8, vedlegg II pkt. 1f) i forskriften, og det ble derfor gjort en vurdering etter § 10 Kriterier for å vurdere vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. Oppsummert ble det vurdert at tiltaket utløser krav om konsekvensutredning iht. forskriften §§ 8 og 10 for følgende temaer:

- Naturmangfold, både marint og terrestrisk, herunder forholdet til villaksen
- Landskapsbilde

- Friluftsliv
- Kulturmiljø
- Reindrift
- Samiske interesser
- Tradisjonelt fiske

Gjennom politisk behandling av planinitiativet og i oppstartsmøtet med kommunen ble listen revidert til også å inkludere temaet *Samfunn og utvikling*. I tillegg stilte kommunen krav om utarbeidelse av planprogram for nærmere redegjørelse av tiltaket og metode for konsekvensutredningene. For nærmere beskrivelse av temaene, og metode for utredning, se kapittel 3 under.

1.4 Planprogram

Et planprogram er en «bruksanvisning» eller en «plan for planen» for reguleringsplaner som krever konsekvensutredning i henhold til Forskrift om konsekvensutredninger. I utgangspunktet er det kun reguleringsplaner for tiltak i vedlegg I i forskriften som skal ha planprogram, jf. forskriften § 6b. men det kan utarbeides planprogram for andre tiltak dersom tiltaket kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. Et planprogram kan være særs nyttig dersom det skal utarbeides mange konsekvensutredninger, slik at temaer og metode blir oversiktlig presentert.

Figur 2 Oversikt over planprosessen. Her vises det til bestemmelsene om kommuneplaner i plan- og bygningsloven (kap.11) men prosessen er den samme for reguleringsplaner (kap. 12). For reguleringsvedtak er det klageadgang. Kilde: Kommunal- og moderniseringsdepartementet

1.5 Prosessen etter vedtatt reguleringsplan

En godkjent reguleringsplan åpner for at en aktør kan søke om tillatelse etter akvakulturloven til å etablere en lokalitet for produksjon av laks i det geografisk avsatte området som er avklart i detaljreguleringen. Søknad om tillatelse etter akvakulturloven sendes til fylkeskommunen, som sikrer at nødvendig dokumentasjon foreligger, herunder strømmåling, miljøundersøkelser, forundersøkelser, kartpakke mm. Deretter sender fylkeskommunen saken til Alta kommune, med kopi til sektormyndighetene. Alta kommunes jobb er å avklare om det omsøkte tiltaket er i tråd med gjeldende plan. Kommunen skal også, gjerne i samarbeid med søker, sørge for at søknaden legges ut på høring i lokale media. Dermed sikres det at de som er berørt kan komme med innspill til kommunens behandling av saken. Når kommunen har behandlet saken ferdig, sendes den tilbake til fylkeskommunen som videresender resultatet av den kommunale behandlingen til aktuelle sektormyndigheter. Sektormyndighetene behandler så saken etter sin særlovgivning og sender disse til fylkeskommunen. Fylkeskommunen avgjør saken i tråd med de tilbakemeldinger og vedtak som foreligger i saken. Søknad om tillatelse etter akvakulturloven er en egen prosess som foregår etter, eller parallelt med, reguleringsplanarbeidet.

2. Beskrivelse av tiltaksområdet

2.1 Beliggenhet

Figur 3 Oversiktsutsnitt over Rognsundet. Varslingsområder vist med rød stiplede sirkler.

Rognsundet i Alta kommune separerer øyene Stjernøya (sørvest) og Seiland (nordøst). Adkomst hit er med rutegående båt fra fastlandet. Stjernøya huser blant annet bygdene Store Kvalfjord og Pollen. På Seiland finner vi bygdene Hakkstabben og Altneset, men det er bebyggelse (hus og fritidsboliger) langs hele veien mellom Hakkstabben og Olanes.

Den planlagte lokaliteten i sør vil bli mest synlig fra bygdene på Seiland. Lokaliteten i nord vil være mindre synlig for beboere på øyene, men vil ligge i munningen ut mot Sørøysundet og være i umiddelbar nærhet for båttrafikken ut og inn av sundet.

Som tidligere nevnt har SalMar fem lokaliteter fordelt på de ulike sidefjordene i sundet. SalMars landbase for lokalitetene ligger i Store Kvalfjord. Landbasen skal ikke flyttes som følge av den planlagte omstruktureringen av lokaliteter.

2.2 Dagens situasjon

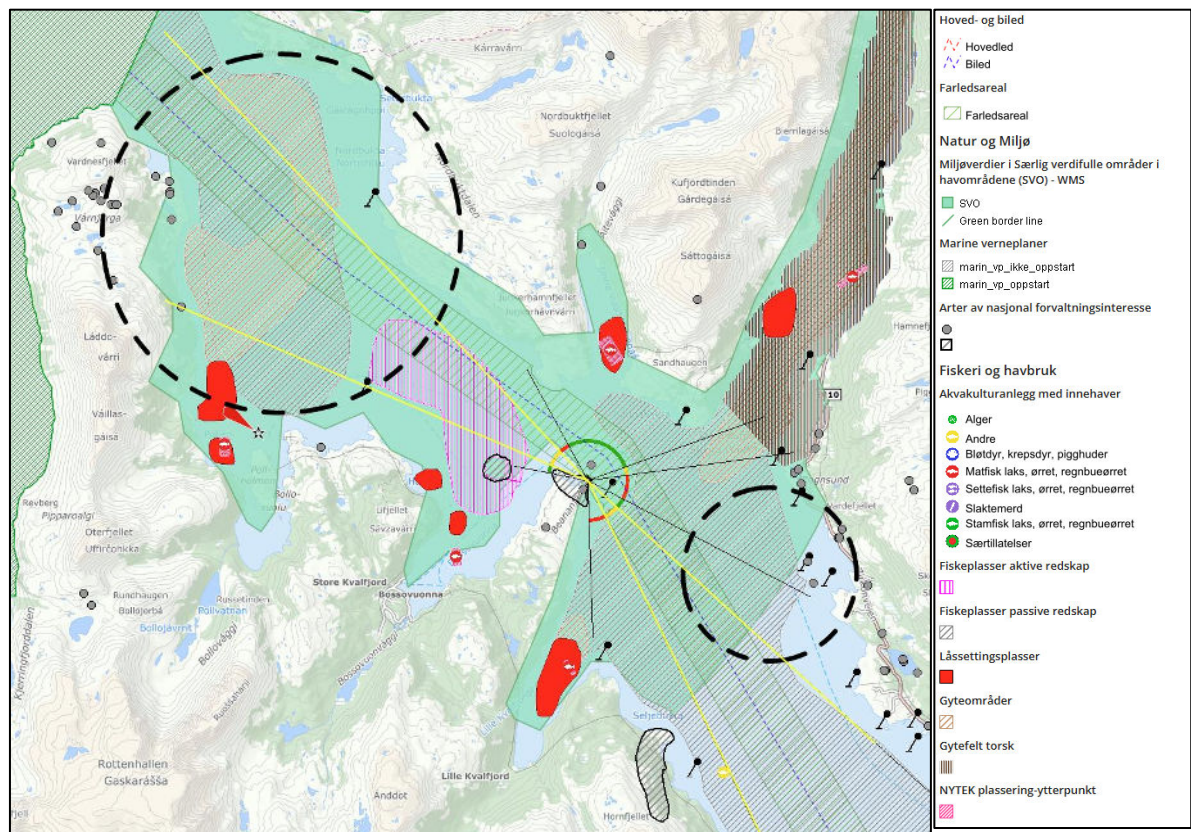
I tillegg til å være ei ferdselsåre for rutegående trafikk primært til Altneset og Store Kvalfjord, brukes Rognsundet i dag blant annet til fritids- og yrkesfiske, friluftsliv og rekreasjon, og reiselivs- og turistdestinasjon. Seiland nasjonalpark tiltrekker seg turgåere og friluftsentusiaster fra hele verden med sine bratte fjell, frodige enger og isbreer. Det arrangeres også guidede turer fra ulike reiselivsoperatører både sommer og vinter. Stjernøya er mest kjent for utvinningen av nefelinsyenitt, men steinbruddet ligger på vestsiden av øya og blir ikke påvirket av det planlagte tiltaket. I Store Kvalfjord ligger den eneste butikken og skolen i Rognsundet.

Det foregår, som nevnt, en god del fiske i Rognsundet. Det er gyteområder for torsk både nord i sundet og i Store Kufjord, og det fiskes med både aktive og passive redskaper. I tillegg til SalMars fem akvakulturanlegg for anadrom fisk, er det også et oppdrettsanlegg for torsk utenfor Stjernøya ved Hallarnes som drives av Kime Akva AS.

2.3 Planen/planforslaget

Hovedformålet med planforslaget er å regulere arealer for to nye lokaliteter i Rognsundet til akvakultur. Som nevnt i kapittel 1, er det i forbindelse med varsel om oppstart og høring av planprogram ønskelig med innspill på en mer nøyaktig plassering av de nye lokalitetene innenfor sirklene presentert i figurene over. Basert på andre, lignende akvakulturanlegg, vil arealbeslaget i sjø (merder og fortøyninger i havsøylen ned til minimum 20 meters dybde) være om lag 2,5 km². I løpet av planprosessen skal plasseringen konkretiseres og reguleres, med bakgrunn i innspillene og andre hensyn som avdekkes i bl.a. konsekvensutredninger.

Det er mange hensyn som skal overveies og vurderes i prosessen med å etablere lokalitetene. I det følgende er de umiddelbare og overordnede hensynene presentert, basert på offentlig tilgjengelig underlag i databaser. Disse hensynene vil bli grundigere utredet og vurdert som en del av planprosessen gjennom blant annet innspill, konsekvensutredninger, fagutredninger m.m. Figuren under viser et utvalg av slike interesser i Rognsundet. Videre er det gjort en innledende vurdering av hver interesse og hvordan det potensielt kan påvirkes av det nye tiltaket.

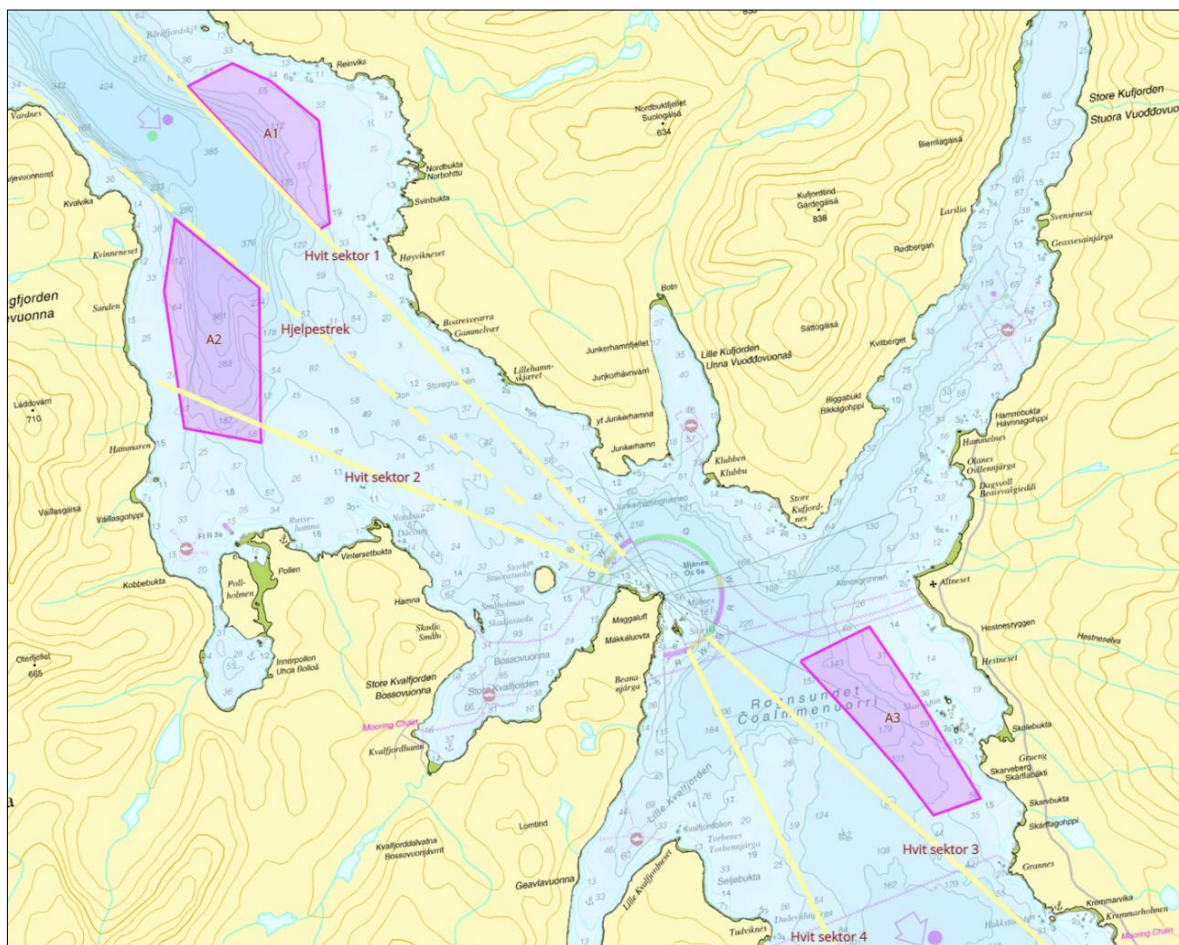

Figur 4 Oversiktskart over ulike interesser i Rognsundet, med tegnforklaring til høyre. Varslingsområdene er vist med svarte stiplede sirkler. Staker i området er vist med svarte markører. Hvit lyktesektor er fremhevet med gule linjer. Kilde: kystinfo.no og Rambøll

Hvit lyktesektor

De nye lokalitetene skal ikke være til hinder for sikker ferdsel i Rognsundet. Fyrlykta på Mjånes bidrar til trygg navigering gjennom sundet, og det er i utgangspunktet ikke tillatt å etablere anlegg i hvit lyktesektor. For de planlagte anleggene er det to hvite sektorer fra fyrlykta som potensielt berøres. Sektoren som går nordover ut av sundet er ganske bred, og store deler av denne står i skyggen av Stjernøya, jf. figur 4 og 5. Den gule stiplede linjen i figur 5 viser hvor sektoren går ut av sundet, og innledende vurderinger er at et anlegg sør for den stiplede linja i praksis ikke er i konflikt med sikker ferdsel og trygg navigering i sundet. Dette alternativet skal drøftes med Kystverket. Kystverket oppfordres også til å gi en kort, innledende vurdering av dette i deres innspill ifm. varsel om oppstart, og løsninger drøftes gjerne med Kystverket ilt. planprosessen.

På grunn av hvit lyktesektor, vil det være mest hensiktsmessig å plassere de to nye lokalitetene innenfor to av de tre alternativene vist med rosa polygoner i figur 5. Øvrige hensyn veier også inn på plassering, og disse er vist samlet i figur 4 med tilhørende tegnforklaring.

Figur 5 Potensielle områder for nye akvakulturanlegg vist med rosa polygoner. Hvit lyktesektor fra Mjånes fyrlykt vist med gule linjer. Gul stiplet linje er siktelinje fra fyrlykta ut av sundet. Kilde: SalMar

Farled

Som nevnt over så skal anleggene ikke være til hinder for trygg ferdsel i Rognsundet. Anleggene skal derfor ikke plasseres innenfor kartfestede farled. Det vil være tett dialog med Kystverket angående dette.

Fiske

Det foregår fiske med både aktive og passive redskap i Rognsundet. Det er også flere låssettingsplasser på begge sider, men hovedsakelig ved Stjernøya. Det skal være dialog med fiskere, både yrkesfiskere og fritidsfiskere, for å avdekke de viktigste fiskeplassene i sundet.

Naturmangfold

Det er gyteplasser for torsk i sundet, og konsekvensutredningen for naturmangfold vil avdekke virkninger for torsk og angi best mulig plassering av anlegg i forhold til dette.

Planlagte nye anlegg vil ikke direkte berøre LoppHAVet marine verneområde nord for Rognsundet, men planforslaget, herunder konsekvensutredning for naturmangfold, vil avdekke om nye lokaliteter vil få indirekte virkninger for verneområdet.

På samme måte vil ikke planlagte nye lokaliteter direkte berøre nasjonal laksefjord i Altafjorden, men de indirekte virkningene vil vurderes i konsekvensutredningen. Da tiltakene ligger innenfor buffersonen til den nasjonale lakseelven Altavassdraget, skal konsekvensutredningen også inkludere vurderinger etter kvalitetsnorm for villaks. Sjølakseplasser i Rognsundet indikerer at villaksen beveger seg gjennom sundet, og dette blir også et viktig tema for konsekvensutredningen og videre for plassering av nye anlegg.

I tillegg til det marine naturmangfoldet, skal også forholdet til det terrestriske naturmangfoldet utredes. Dette gjelder spesielt konsekvenser for sjøfugl. Viktige hekke- og beiteområder kan legge føringer for plassering av anlegg gjennom hensynssoner m.m.

Sysselsetting

Dette punktet vil ikke få direkte virkninger for plassering av anlegg, men er kun til informasjon. Da planlagte tiltak er en omstrukturering, er det ikke tenkt at det blir en endring i sysselsettingen totalt i Rognsundet. Landbasen skal heller ikke flyttes på eller nedbemannes. SalMar ønsker å fortsette og bidra positivt til lokalsamfunnet ved bruk av rutegående transport, butikken og turisme i form av besøksturer til visningsanleggene i sundet. Planarbeidet skal utdype dette temaet i større grad gjennom blant annet en egen utredning for samfunn og utvikling.

På bakgrunn av ovennevnte hensyn ber forslagsstiller om innspill til mer nøyaktig plassering av anlegg innenfor varslingsssirkelene presentert innledningsvis. Det tas forbehold om at alle hensyn i Rognsundet og omegn ikke er nevnt i planprogrammet, og innspill på øvrige hensyn mottas gjerne. Det skal gjennomføres folkemøter i bygdene i Rognsundet, jf. kapittel 4, der en håper å få gode innspill til det videre planarbeidet.

2.4 Influensområdet

Det er alltid en liten risiko for rømming og spredning av lakselus ved akvakulturanlegg. I tillegg kan slike anlegg gi noe lyd- og lysforurensning til omgivelsene. Hvordan influensområdet avgrenses geografisk vil avhenge av hvilket fagtema som vurderes, men i utgangspunktet forventes det at tiltaket kan få virkninger i ulik grad for bygdene på begge sider av sundet, Seiland nasjonalpark (med tanke på synlighet og opplevelsen fra parken), LoppHAVet marine verneområde, Altafjorden og Altavassdraget (villaks).

2.5 Alternativer

Som vist i figur 5 over, samt redegjørelsene i kapittel 2.3, er det i utgangspunktet tre alternativer for de to nye lokalitetene. Konsekvensutredningene vil vurdere alle tre alternativene, slik at endelig plassering av de to nye lokalitetene gjøres etter en samlet vurdering av konsekvensutredningene og innspill fra berørte parter. Som nevnt over, er det mange hensyn som skal overveies, og de tre alternativene er derfor svært overordnet plassert på dette tidspunktet og kun med utgangspunkt i hvit lyktesektor fra fyrlykta.

Oppsummert kan det sies at konsekvensutredningene skal vurdere ett alternativ på nordvestsiden av sundet, ett alternativ på nordøstsiden, og ett alternativ på sørøstsiden. To av disse alternativene vil huse én lokalitet hver. Det alternativet som ikke blir brukt, vil tas ut av planforslaget og blir ikke regulert.

2.6 Nullalternativet

Nullalternativet brukes som sammenligningsgrunnlag når det vurderes hvilken påvirkning en plan eller et tiltak vil ha. Nullalternativet er dagens situasjon, og innebærer at SalMar beholder de fem eksisterende lokalitetene de har i Rognsundet uten å regulere nye arealer til akvakultur. Planstatus vil da fortsatt være i henhold til gjeldende kommuneplans arealdel, der områdene i dag er avsatt til henholdsvis *fiske* i nord og *fellesområde for fiske, ferdsel, natur, friluft og akvakultur* i sør. Kommunen har gjennom bestemmelsene ikke tillatt oppdrett av anadrome fiskearter innenfor dette arealet i dag. Se også kapittel 2.7 under for nærmere beskrivelse av dagens planstatus.

Det er et nasjonalt mål å arbeide for at alle norske vannforekomster skal oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Dette er også innlemmet i vannforskriften § 4. De planlagte nye lokalitetene ligger i vannforekomsten Rognsundet, ID 0420031000-C. Ifølge Miljødirektoratets portal om vannforekomster i Norge, Vann-Nett, har Rognsundet per i dag god økologisk tilstand og ukjent kjemisk tilstand. Vannforekomstene Store Kufjorden, ID 042003100-C, og Innerpollen, ID 0420031100-C, ligger i sidefjordene til Rognsundet og har også registrert god økologisk og ukjent kjemisk tilstand. Dette utgjør altså nullalternativet for de planlagte nye lokalitetene, samt tilstanden i vannforekomstene der det allerede er akvakulturanlegg i dag (Store Kufjorden og Innerpollen).

2.7 Gjeldende planer, retningslinjer og føringer

2.7.1 Statlige retningslinjer, rammer og føringer

Følgende statlige og nasjonale retningslinjer, lovverk og føringer er relevante for planarbeidet. Listen er ikke uttømmende:

- FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål har til hensikt å sørge for at dagens behov for ressurser og utvikling imøtekommes, uten å gå på bekostning av kommende generasjoners muligheter. Dette gjelder klima- og miljøspørsmål, økonomi og samfunnsliv. Ettersom Norge har sluttet seg til FNs målsettinger, skal bærekraft og bærekraftsmålene være en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. Dette gjelder også reguleringsarbeid på lokalt nivå, og tiltak som følge av planen vil derfor vurderes opp mot bærekraftsmålene. Innledningsvis vurderes følgende mål å være relevante for detaljregulering for akvakultur i Rognsundet:

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2023-2027)

De nasjonale forventningene skal følges opp i kommunenes og fylkeskommunenes planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet.

- Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet (2025)

Formålet med retningslinjene er å sikre en samordnet og bærekraftig bolig-, areal- og transportplanlegging og bidra til mer effektive planprosesser. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og lokalsamfunn, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet. Planleggingen skal samtidig bidra til reduserte klimagassutslipp, et klimatilpasset samfunn og ivaretagelse av kulturmiljø og naturmangfold, samt redusere tapet av dyrket mark, natur-, villrein- og friluftsområder og karbonrike arealer. Planleggingen skal også sikre at det innenfor det samiske reinbeiteområdet tas hensyn til reindriftens bruk av arealene.

I distriktsområder med lavt utbyggingspress, lavt folketall og/eller negativ befolkningsutvikling skal retningslinjene særlig bidra til utvikling av levedyktige lokalsamfunn.

- Statlige planretningslinjer for klima og energi (2024)

Formålet med retningslinjene er å sikre at klima og energi vektlegges i planleggingen. Klima omfatter både reduksjon av klimagassutslipp, karbonopptak og -lagring og tilpasning til forventede klimaendringer.

- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (2021)

Formålet med retningslinjene er å tydeliggjøre nasjonal arealpolitikk og sikre nasjonale og regionale interesser i 100-metersbeltet langs sjøen. Strandsoneforvaltningen skal bidra til en bærekraftig utvikling i tråd med FNs bærekraftsmål.

Retningslinjene skal bidra til at det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser i strandsonen og at unødvendig bygging langs sjøen unngås. Strandsonen gir grunnlag for næring og bosetting langs kysten, og god arealplanlegging kan gi grunnlag for økt verdiskaping og flere lønnsomme arbeidsplasser.

- Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (1995)

Formålet med retningslinjene er å synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven, gi kommunene bedre grunnlag for å integrere og ivareta barn og unges interesser i sin løpende planlegging og byggesaksbehandling, og gi et grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn/interesser.

- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994)

De nasjonale målene for forvaltningen av de vernede vassdragene er gitt ved Stortingets behandling av verneplanene for vassdrag. For å oppnå målene, må det særlig legges vekt på blant annet å gi grunnlag for å unngå inngrep som reduserer verdien for landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø.

- Sametingets planveileder

Sametingets planveileder har til formål å legge forholdene til rette for å sikre naturgrunnlaget for, og vern og videreutvikling av, samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv ved statlig, regional og kommunal planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven eller annen lovgivning. Planveilederen gjelder for planlegging og vedtak som kan få virkninger på naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv i det tradisjonelle samiske området på land og i sjø ut til en nautisk mil utenfor grunnlinjen.

- Lovverk m.m.

Relevante lovverk, forskrifter og andre nasjonale hensyn, utover plan- og bygningsloven, som legger føringer for planarbeidet, er blant annet:

- Naturmangfoldloven
- Vannforskriften
- Kvalitetsnorm for villaks
- Forskrift om vern av Seiland nasjonalpark
- Lopp havet marine verneområde
- Nasjonal laksefjord Altafjorden
- Nasjonal lakseelv Altaelva

2.7.2 Regionale føringer

Fylkeskommunens strategidokument «Strategi for næringsutvikling i Finnmark 2023- 2028» påpeker fylkeskommunens rolle som tydelig og forutsigbar samarbeidspart for næringsbjelkene i nord. Strategiens hovedmål er at Finnmark skal ha attraktive lokalsamfunn og et sterkt og bærekraftig næringsliv, hvor mat, reiseliv, industri og samfunn er plukket ut som satsningsområder.

Videre skal regional vannforvaltningsplan for Troms og Finnmark 2022- 2027 også legges til grunn for arbeidet. Denne er hjemlet i både vannforskriften og plan- og bygningsloven, og har samme virkning som andre regionale planer.

2.7.3 Kommunale planer

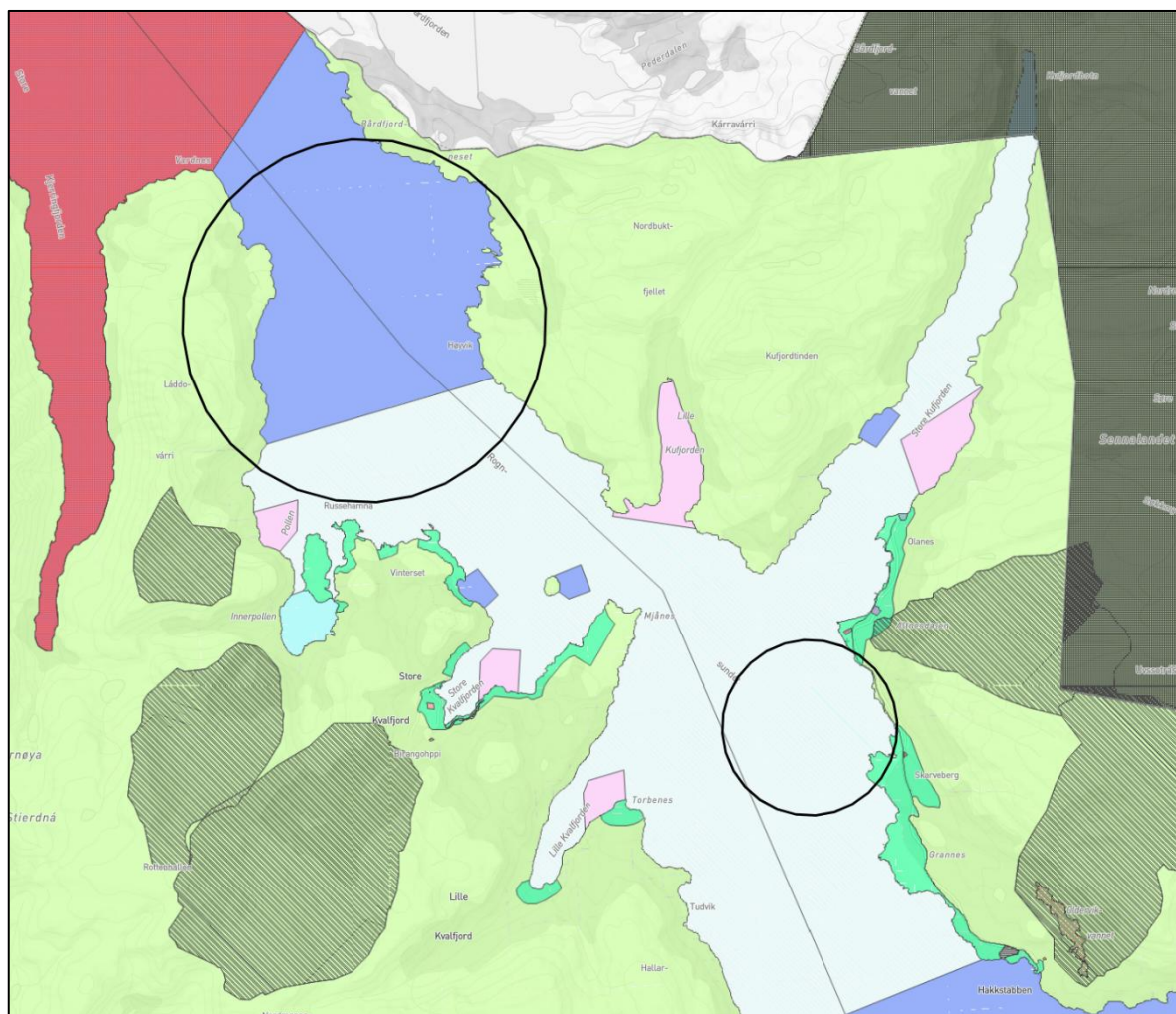
Følgende kommunale planer legger føringer for planarbeidet i Rognsund:

Kommuneplanens samfunnsdel

Alta kommunes samfunnsdel, «Alta Vil», ble vedtatt 22.juni 2015, og skal være styrende for kommunens utvikling fram til 2027. Det pågår en revisjon av samfunnsdelen. Den gjeldende samfunnsplanen fremmer næring og nyskaping, trivsel og livskvalitet, samt utvikling av Alta som regionsenter. Videreføring og etablering av akvakulturanlegg basert på ny teknologi, bidrar positivt til næringsliv, trygge arbeidsplasser og bosetting i distriktet.

Kommuneplanens arealdel

Alta kommunes arealdel ble vedtatt 15.02.2021, med planID 20170001. I arealdelen er nordlig areal avsatt til fiske, og sørlig lokasjon avsatt til kombinerte formål i sjø og vassdrag med eller uten tilhørende strandsone i form av *fiske, ferdsel, natur, friluft og akvakultur (FFNFA)*. Ifølge arealdelens bestemmelser, er det ikke tillatt med oppdrett av anadrome fiskearter i FFNFA.

Figur 6 Utsnitt av kommuneplanens arealdel for Alta kommune. Blått areal i nord er avsatt til fiske og lyseblått areal i sør er avsatt til FFNFA. Varslingsområder vist med svarte sirkler. Kilde: kommunekart.com

Reguleringsplaner

Det foreligger ikke detalj- eller områdereguleringer i umiddelbar nærhet av de planlagte planområdene i Rognsundet. De to eksisterende reguleringsplanene i Rognsundet er *Detaljregulering for Hyttefelt Hakkstabben 53/27, Alta*, i kraft fra 2008, og *Detaljregulering for veg til Bia*, i kraft fra 2017 i Store

Kvalfjorden. Disse to reguleringsplanene har ikke påvirkning for reguleringsarbeidet for akvakultur i sjøområdene. I hyttefeltet er kun én hyttetomt realisert, og veien til Bia er ikke opparbeidet.

3. Utredningstema og -metodikk

3.1 Metodikk for KU, fagutredninger og planbeskrivelse

Konsekvensutredninger i forbindelse med planarbeid gjennomføres normalt basert på to ulike metodikker. Disse finner vi i hhv. Statens vegvesens håndbok for konsekvensutredninger V712, og Miljødirektoratets metodikk for konsekvensutredninger, M-1941. Virkninger for øvrige plantema som ikke skal konsekvensutredes blir vurdert i planbeskrivelsen, ev. gjennom egne fagutredninger.

3.1.1 Miljødirektoratets veileder M-1941 for utredning av klima og miljø

Skjematisk kan framgangsmåten i denne metodikken beskrives i følgende trinn:

1. Forberedende arbeid: etablere referansealternativet og dagens tilstand, definere plan- og influensområde, kunnskapsinnhenting i form av databasesøk og feltarbeid, og definere delområder.
2. Vurdering av verdi for delområder: Delområdene tillegges en verdi basert på en femdelt skala for temaet.
3. Vurdering av påvirkning: Påvirkning er et uttrykk for endringer som det alternative tiltaket vil medføre på det berørte delområdet. Vurderinger av påvirkning relateres til den ferdig etablerte situasjonen. Det er kun områder som blir varig påvirket som vurderes.
4. Vurdere konsekvens for delområder: Konsekvensen framkommer ved å sammenstille verdivurdering med vurdering av tiltakets påvirkning. Konsekvensen illustreres i en konsekvensvifte.
5. Fremme skadereduserende tiltak: I denne delen av konsekvensanalysen foreslås det tiltak som kan bidra til å redusere påvirkningen fra tiltak som følge av tiltak. Her er hensikten å minske konsekvensene, og dermed redusere forringelsen av verdiene.

3.1.2 Statens Vegvesens Håndbok – V712

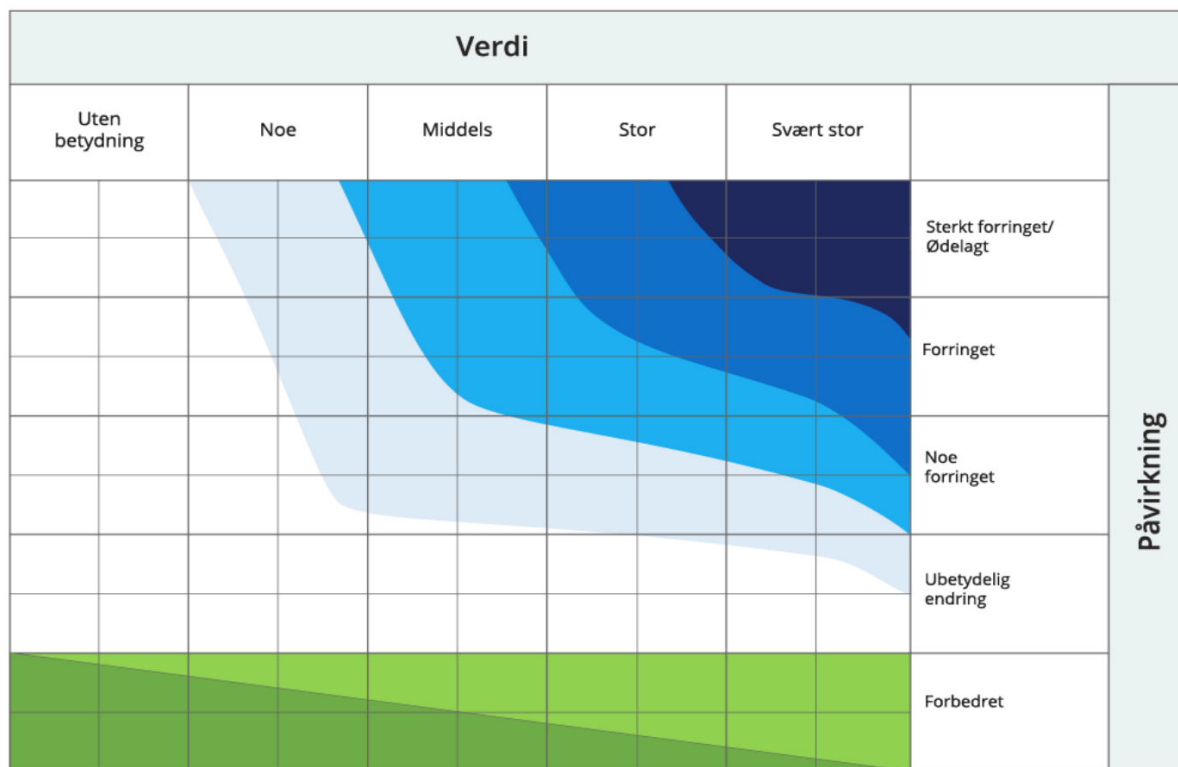
Utredningsmetodikken er lagt opp i henhold til følgende trinnvise fremgangsmåte:

1. Innsamling av datagrunnlag: Kildesøk og innhenting av ny kunnskap. Bredden og kvaliteten i datagrunnlaget vurderes.
2. Inndeling i delområder: Planområdet og relevante deler av influensområdet deles inn i mindre områder (delområder) i henhold til registreringskategoriene for temaet.
3. Vurdering av verdi delområder: Delområdene gis en begrunnet verdivurdering.
4. Vurdering av påvirkning delområder: Påvirkning er et uttrykk for endringer som tiltaket vil medføre på et delområde. Det gir en begrunnet vurdering av hvordan delområdene påvirkes som følge av tiltaket. Påvirkning skal vurderes i forhold til referansesituasjonen (nullalternativet).
5. Vurdering av konsekvens delområder: Konsekvensen for delområdet bestemmes ved å sammenstille delområdets verdi med påvirkning av tiltaket. Konsekvensgraden fastsettes ved bruk av «konsekvensvifta». Se figur 17 og 18.
6. Samlet konsekvensvurdering: Samlet konsekvens vurderes for hvert alternativ.
7. Rangering alternativer: Alternativene rangeres fra best til dårligst.
8. Usikkerhet og avbøtende tiltak: Det redegjøres for beslutningsrelevant usikkerhet og forslag til avbøtende tiltak som kan redusere de negative virkningene.

Denne metodikken er svært lik metodikken fra M-1941, men åpner i større grad for konsekvensvurderinger uten feltarbeid, gitt at eksisterende kunnskapsgrunnlag er tilstrekkelig. Metoden omfatter videre både prissatte og ikke-prissatte verdier, hvorav framgangsmåte for ikke-prissatte verdier, slikt som for landskap, er svært lik framgangsmåten for M-1941.

3.1.3 Samlet konsekvens

Når konsekvensutredningene for de ulike temaene er gjennomført, sammenstilles funnene i planbeskrivelsen. Dette gjøres skjematisk, og baserer seg på de samlede konsekvensene for hver av rapportene. Disse kan føres inn i en samlet konsekvensvifte, som er felles for både M-1941 og V712:

Figur 7 Konsekvensvifte fra veileder M-1941. Kilde: Miljødirektoratet

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	4 minus (---)	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for delområdet. Gjelder kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
---	3 minus (---)	Alvorlig miljøskade for delområdet.
--	2 minus (-)	Betydelig miljøskade for delområdet.
-	1 minus (-)	Noe miljøskade for delområdet.
0	Ingen/ubetydelig (0)	Ubetydelig miljøskade for delområdet.
+ / ++	1 pluss (+) 2 pluss (++)	Miljøgevinst for delområdet: Noe forbedring (+), betydelig miljøforbedring (++)
+++ / ++++	3 pluss (+++) 4 pluss (++++)	Benyttes i hovedsak der delområder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.

Figur 8 Forklaring på hvilken konsekvensgrad fargene i konsekvensvifte indikerer. Kilde: Miljødirektoratet

3.1.4 Fagutredninger

Enkelte tema krever en vurdering av fagkyndig kompetanse uten at det er krav til å konsekvensutrede temaet. Slike temaer kan eksempelvis være støy, skredfare, kvikkleire m.m. Slike fagutredninger utarbeides etter gjeldende retningslinjer for det akutte temaet. Funnene i utredningene innarbeides i planbeskrivelsen, gjennom for eksempel egne bestemmelser og/eller hensynssoner og faresoner i plankart.

3.1.5 Planbeskrivelsen

For øvrige plantema som ikke skal konsekvensutredes iht. forskrift om konsekvensutredninger, skal virkningene vurderes i planbeskrivelsen. Dette gjøres ved å først beskrive dagens situasjon for temaet, og så vurdere hvilke virkninger planlagt tiltak vil ha for temaet. Til slutt gjøres en samlet vurdering av virkningene i planforslaget.

3.2 Utredningstema

Ved utarbeidelsen av planinitiativet til tiltaket ble det avdekket behov for å konsekvensutrede flere tema i detaljreguleringen. Ved behandling av planinitiativet, og under oppstartsmøte, stilte Alta kommune noen flere krav vedrørende konsekvensutredninger for tiltaket. I det følgende kapitlet vil KU-tema, eksisterende kunnskap, samt metode for utredning og begrunnelser, presenteres. Det vises også til vedlagt planinitiativ og oppstartsmøtereferat for de innledende vurderingene om konsekvensutredninger.

Tabellen under viser en oversikt over forholdene som etter kapittel 5 i KU-forskriften skal utredes, og hvilke metoder som er tenkt benyttet for å skaffe nødvendig kunnskap, jf. KU-forskriften § 14, punkt b. Øvrige plantema som ikke er nevnt spesifikt i tabellen under, vurderes å kunne håndteres på en tilfredsstillende måte i planbeskrivelsen.

Tabell 1 Oversikt over KU-tema, metode og begrunnelse

Tema	KU	Planbeskrivelse	Metode for utredning	Begrunnelse/kommentar
Naturmangfold og vannmiljø	Ja		M-1941 for fagtema naturmangfold og vannmiljø	Se utfyllende punkt under
Landskap	Ja		M-1941 for fagtema landskap	Se utfyllende punkt under
Lokalklima	Nei	Ja		Tiltaket vurderes ikke å få større virkninger for lokalklima. Sikkerhet for tiltaket ift. lokalklima håndteres i ROS-analyse og planbeskrivelse
Kulturmiljø	Ja		M-1941 for fagtema kulturmiljø	Se utfyllende punkt under
Friluftsliv	Ja		M-1941 for fagtema friluftsliv	Se utfyllende punkt under
Folkehelse	Nei	Ja		Tiltaket vurderes ikke å få større virkninger for folkehelse og temaet håndteres på tilfredsstillende måte i planbeskrivelsen

Klimagassutslipp	Nei	Ja		Tiltaket vurderes ikke å få større virkninger for klima, og temaet håndteres på tilfredsstillende måte i planbeskrivelsen
Støy	Nei	Ja	Støyutredning iht. T-1442	Håndteres på en tilfredsstillende måte gjennom egen fagrapport for støy
Luftforurensing	Nei	Ja		Tiltaket vurderes ikke å få større virkninger for luftforurensing, og temaet håndteres på en tilfredsstillende måte i planbeskrivelsen
Grunnforurensning	Nei	Nei		Tiltaket er i sjø. Forurensning til sjø vurderes under fagtema naturmangfold og vannmiljø.
Reindrift	Ja		V712	Se utfyllende punkt under
Samiske interesser	Nei	Ja		Virkninger for temaer håndteres gjennom ulike KU, herunder befolkning og samfunn, tradisjonelt fiske og friluftsliv. Det vurderes derfor ikke som nødvendig med en egen KU for temaet
Tradisjonelt fiske	Ja		V712	Se utfyllende punkt under
Befolkning og samfunn	Ja		V712	Se utfyllende punkt under

Naturmangfold og vannmiljø

De planlagte nye lokalitetene ligger ved registrerte gyteområder for torsk. Det ligger registrerte sjølakseplasser langs land på begge sider av sundet, som indikerer at Rognsundet er en vandringsrute for anadrom fisk i tilknytning til Altavassdraget. Langs havbunnen er det registrert skjell, svamper og tang-arter. Av ansvarsarter finner vi bulldogskjell, dypvannsreke og sild. Det er registrert flere fuglearter i området, mange av disse er registrert som truede arter, herunder blant annet storskarv, gråmåke, tyvjo, ærfugl, krykkje og lunde. De nært truede artene steinvender og svømmesnipe er også registrert.

Planlagte tiltak kan påvirke naturmangfoldet blant annet i form av forstyrrelser for fugl. Det vil være viktig å avdekke potensielt viktige hekke- og beiteområder for fugl. Anleggene kan påvirke vannmiljøet i form av utslipp fra anleggene, herunder også lakselus og rømmingsrisiko. Villfisk kan også endre adferdsmønster rundt akvakulturanlegg.

Selv om det er gjort flere registreringer i området, vil det være viktig å kartlegge områdene grundigere for å avdekke omfanget og for å kunne vurdere virkningene for naturmangfoldet på en tilfredsstillende måte. Dette gjelder både på land (herunder fugler) og i sjø. På bakgrunn av dette er det vurdert at det må gjøres en konsekvensutredning av både terrestrisk naturmangfold og vannmiljø, jf. vannforskriften § 12 og

naturmangfoldloven § 8-12. Grunnet nærhet til Altavassdraget som nasjonal lakseelv, vil også kvalitetsnorm for villaks inngå i vurderingsgrunnlaget for konsekvensutredningen.

Det skal gjennomføres befarings i felt, herunder fuglekartlegging. Feltsoning for kartleggingen avgjøres av fagkyndig kompetanse. Det skal også gjennomføres kartlegging av havbunnen med ROV. Øvrig kartleggings- og befaringsbehov gjøres av fagkyndig kompetanse.

Kulturmiljø

Det er registrerte kulturminner på både Seiland og Sørøya, som hovedsakelig omhandler bosetnings- og aktivitetssområder. Begge øyene har hatt sjøsamisk bosetting i lange tider. Det er ingen registrerte kulturminner i sjø, men kunnskapsgrunnlaget her er ukjent. Da det ikke kan utelukkes at det er kulturminner i sjø, eller at kulturminner på land kan bli visuelt påvirket av tiltaket, så vurderes det som nødvendig med en konsekvensutredning for å avdekke virkningene.

Fagkyndig kompetanse skal vurdere behovet for befarings, både på land og i sjø. Finnmark fylkeskommune og Sametinget er kulturminnemyndigheter for kulturminner på land. For maritime kulturminner har Norges arktiske universitetsmuseum forvaltningsansvaret.

Friluftsliv

Det er ingen registrerte friluftsområder innenfor varslingsområdene. Det er imidlertid registrerte friluftsområder både på Sørøya og Seiland, herunder nasjonalparken. Det antas også at det foregår en del fritidsfiske i Rognsundet. En konsekvensutredning for friluftsliv er vurdert som nødvendig for å avdekke hvordan de nye anleggene vil påvirke opplevelsen av friluftslivsinteressene i området, samt fritidsfiske i sundet. Det skal ikke være overlapp mot tema landskap, men funn fra dette fagtemaet, samt fra støyutredning, kan benyttes som underlag for vurdering av konsekvenser for friluftsliv.

Det vurderes i utgangspunktet ikke som nødvendig med feltbefarings for friluftslivsinteresser. Dette vurderes nærmere av fagkyndig kompetanse. Det vil likevel være nødvendig med dialog mot interesseorganisasjoner, bygdelag, idrettslag og lignende i forbindelse med kunnskapsinnhenting.

Landskap

Etableringen av nye lokaliteter for akvakultur vil i være synlig i sundet, og vil i så måte påvirke opplevelsen av landskapsbildet. I sør vil anlegget, uavhengig av plasseringsalternativ, være synlig fra bebyggelsen på Seiland. Videre vil det være svært synlig i forbindelse med rutetrafikk og fiskeri. I nord er lokalitetsalternativene mer avsidesliggende i forhold til bosetting, og færre vil dermed se anlegget med mindre de er til sjøs. Begge områder kan sees fra topper og høyder i Seiland nasjonalpark.

Fagkyndig kompetanse må vurdere behovet for befarings i felt, herunder spesielt ift. siktlinjer fra Seiland nasjonalpark.

Reindrift

Seiland inngår i reinbeitedistrikt 24A Oarje-Sievju/Seiland vest, og Stjernøya inngår i reinbeitedistrikt 25 Stierdná/Stjernøya. Omstrukturering av oppdrettsanlegg i Rognsundet vil ikke berøre beiteområder fysisk, men det antas at blant annet endring i støybildet kan påvirke reinen på land. Konsekvensutredning for dette temaet vil kunne avdekke påvirkningen tiltaket kan ha for reindrift.

Kunnskapsinnhenting vil bestå av dialogmøter med berørte distrikt. Resultatene fra støyutredningen som også skal utarbeides for tiltaket kan bidra til å avdekke omfanget av støy for reinen på land. Fagutredning må vurdere behovet for befarings utover dette.

Tradisjonelt fiske, sjøsamisk fiske og fritidsfiske med kvote

Da området er avsatt til fiske i kommuneplanens arealdel, og det er registrerte fiskeriinteresser med både aktive og passive redskaper i sundet, er det vurdert at en konsekvensutredning for temaet vil være nyttig for å

avdekke eventuelle påvirkninger fra tiltaket. Ettersom det har vært sjøsamisk bosetting i sundet i lange tider, inkluderes også sjøsamisk fiske i dette temaet. Dette fordi det i praksis ikke er mulig å skille sjøsamisk fiske fra annet type fiske.

Kunnskapsinnhenting vil i stor grad bestå av dialog med fiskarlag, bygdelag, fiskere og lignende, utover tilgjengelig informasjon i offentlige databaser. Det vurderes ikke som nødvendig med befaringsfor dette temaet.

Befolkning og samfunn

Per i dag har SalMar landbasen for anleggene i Rognsundet lokalisert i Store Kvalfjord. Landbasen skal ikke flyttes, og det er ikke tenkt at omstruktureringen skal redusere antall arbeidsplasser for selskapet i sundet. Alta kommune ønsker likevel at dette temaet skal belyses i større grad, for å avdekke eventuelle påvirkninger omlokaliseringen vil ha for bygdene på begge sider av sundet. Det skal blant annet vurderes om tiltaket vil påvirke sysselsetting og bosetting i lokalsamfunnet, samt hvilke ringvirkninger tiltaket kan ha for resten av kommunen. Inkludert i dette arbeidet skal konsekvenser for reiseliv i Rognsundet og på øyene, offentlig transport (rutegående transport) og lokalt næringsliv utredes. Da bebyggelsen i Rognsundet tradisjonelt sett har hatt stor overvekt av samisk bosetting, vil hensynet til samiske interesser bli ivarettatt gjennom dette temaet. Planprosessen vil vise om virkningene for temaet er best presentert i en konsekvensutredning eller som et temanotat.

Det vil være nødvendig med folkemøter for dette temaet, samt dialog med bygdelag, butikken og lignende. Fagutredning må vurdere behovet for befaringsfor utover dette.

3.3 Risiko- og sårbarhetsanalyse

Det er ikke et krav i KU-forskriften om at tema til risiko- og sårbarhetsanalyse skal omtales i planprogrammet. ROS-analyse er et krav i plan- og bygningsloven og det er derfor naturlig å inkludere en tidlig vurdering av aktuelle tema i planprogrammet.

Risiko og sårbarhetsanalysen skal kartlegge og forebygge uønskede hendelser i planområdet og nærliggende områder. Det skal vurderes både om området kan være utsatt for uønskede hendelser eller om tiltak i planen kan medføre uønskede hendelser. Utgangspunktet er Direktoratet for samfunnssikkerhets veileder for Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging (2017).

Innledende vurderinger har avdekket potensiell risiko for støy fra anlegget og flodbølge som følge av skred fra land og ut i sjø. Det vurderes derfor som nødvendig med en støyutredning og en skredfareutredning av planlagte tiltak.

4. Planprosess, medvirkning og framdrift

4.1 Informasjon og medvirkning

Dersom man har innspill til detaljreguleringen, er det tre anledninger til å medvirke i løpet av planprosessen. Oversikt over de ulike stegene i planprosessen er vist i kapittel 1.4.

- Varsel om oppstart av planarbeidet og høring av planprogram – 6 ukers frist.
Planarbeidet varsles med annonse i en lokalavis, og myndigheter og direkte berørte parter tilskrives per brev/epost. I løpet av denne perioden vil det også arrangeres folkemøter. Invitasjon til dette sendes ut etter at planarbeidet er varslet.
- Høring og offentlig ettersyn av planforslaget – 6 ukers frist.
Når planforslaget er ferdig utarbeidet med plankart, bestemmelser og planbeskrivelse, samt utredninger, sendes planforslaget til kommunen som vedtar å legge det ut på høring og offentlig ettersyn. Dette annonseres også med annonse i en lokalavis, og myndigheter og direkte berørte parter tilskrives per brev/epost. I løpet av denne perioden kan det også arrangeres informasjonsmøter ved behov.
- Klageadgang etter kunngjort vedtatt planforslag – 3 ukers frist.
Når kommunen har vedtatt planforslaget, kunngjøres dette med annonse i en lokalavis. Det er mulig å klage på vedtaket i inntil tre uker etter kunngjøringen.

For dette planarbeidet legges det, som nevnt, opp til folkemøter i bygdene i Rognsund. Invitasjon til dette vil sendes ut separat i samråd med bygdelag. I forbindelse med utarbeidelse av de ulike konsekvensutredningene, vil fagutredere kontakte aktuelle informanter særskilt ved behov.

Utover medvirkningsmulighetene beskrevet over, er det anledning til å ta kontakt med plankonsulent via epost eller telefon ved behov underveis i planprosessen. Kontaktinformasjon finnes i kapittel 1.1.

4.1.1 Konsultasjonsplikt etter sameloven

Sameloven § 4-4 fastslår at kommunen har plikt til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i saker om lokale forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte. I varsel om oppstart av planarbeid orienteres det om rett og plikt til konsultasjon. Forespørsel om konsultasjon i forbindelse med reguleringsarbeidet rettes til Alta kommunes planavdeling. Forslagsstiller kan være med i arbeidsmøter eller konsultasjonsmøte i de tilfellene der interessegruppen er enig om deltagelse.

4.2 Framdriftsplan

I tabellen nedenfor er en tentativ framdriftsplan for reguleringsarbeidet. Denne tar utgangspunkt i at det ikke oppstår uforutsette utfordringer knyttet til prosess, utredningsarbeid eller annet. Framdriftsplanen vil også påvirkes av saksbehandlingstid i kommunen og datoer for politiske møter i planutvalg og kommunestyret.

Aktivitet /milepæl	Kvartal 2/2026	Kvartal 3/2026	Kvartal 4/2026	Kvartal 1/2027	Kvartal 2/2027
1. Varsel oppstart					
2. Høring av forslag til planprogram					
3. Medvirkningsmøter					
4. Fastsetting av planprogram					
5. Datainnsamling, utredninger					

6. Utarbeide planforslag og utredninger					
7. Sende planforslag til kommunen					
8. Saksbehandling i kommunen					
9. Vedtak om høring og off. ettersyn					
10. Høring/off. ettersyn av planforslag, åpent møte					
11. Revisjon av planforslag					
12. Planvedtak					
13. Kunngjøring av vedtatt plan					

5. Vedlegg

1. Planinitiativ
2. Referat fra oppstartsmøte med Alta kommune